

مبحث افعال
مدح و ذم از
کتاب مادی
القریة

تعریف

افعالی که وضع شده اند برای ایجاد مدح همراه با مبالغه

افعال

مدح

نعم

حدّا

بش

ذم

ساء

لاحتدا

فعل مدح یا ذم

بالا ذکر شد

ضمیر مستتر است

که در این صورت باید تمیز بیاید برایش

ارکان باب مدح و ذم

فاعل یا

اسم ظاهر است که یا

ال جنبه داشته باشد

مضاف به ال دار باشد

مضاف به مصحوب ال دار باشد

کلمه - ما - باشد چون جانشین ال دار می شود

مخصوص به مدح یا ذم

گاهی مخصوص حذف می شود

تمیز

زمانی که فاعل ضمیر باشد تمیز می آید

افعال مدح و ذم

همه افعال مدح و ذم جامد بوده و فقط ماضی آنها استعمال دارد

ذا همیشه مفرد می ماند و تغییر نمی کند

احکام

در حدّا

اگر ذا حذف شود جایز است

اسم مخصوص به عنوان فاعل حب گرفته شود

اسم مخصوص مجرور به باز آمده باشد و محلاً مرفوع

جایز است که بعد از حدّا

تمیز راجع ابهام اسم اشاره بیاید

حال بیاید

مخصوص به مدح و ذم

مخصوص اصلاً بر فاعل مقدم نمی شود اما بر فعل مقدم می شود

حذف مخصوص جایز است اگر چیزی بر آن دلالت کند

ترکیب جمله مدح یا ذم

در صورت تقدم مخصوص بر فعل

مخصوص مبتدا و فعل مدح یا ذم با فاعل خبر برای مخصوص

مخصوص ابتدای موخر و فعل و فاعل خبر مقدم

مخصوص خبر برای ابتدای واجب الحذف

مخصوص مبتدا و خبرش محذوف باشد

مخصوص بدل از فاعل باشد

در صورت تاخر مخصوص از فعل و فاعل

این دو ترکیب شهر است

یک جمله محسوب می شود

دو جمله محسوب می شود

دو جمله محسوب می شود

یک جمله محسوب می شود